

UTILIZAREA AI LA LOCUL DE MUNCĂ

România în context european

Analiză comparativă pe baza datelor Comisiei Europene – Consumer Surveys, February–March 2026

Studiu realizat în 18 state membre UE + 4 state candidate | Perioadele de colectare: Feb–
Mar 2026

Mercury Research | Iunie 2026

1. Contextul studiului

Utilizarea inteligenței artificiale la locul de muncă a cunoscut o expansiune rapidă în ultimii ani, transformând modul în care angajații execută sarcinile, gestionează volumul de muncă și percep stabilitatea carierei lor. Pentru a obține o imagine de ansamblu la nivel european, Comisia Europeană a integrat un modul special de întrebări în sondajele lunare de tip Consumer Surveys din lunile februarie și martie 2026.

Sondajul a măsurat patru dimensiuni principale: (1) utilizarea generală a AI la muncă și în scop personal; (2) impactul perceput asupra vitezei de finalizare a sarcinilor; (3) impactul asupra calității muncii și gestionarea volumului de lucru; și (4) teama de redundanță profesională sau disponibilizare cauzată de AI. Prezentul raport se axează pe poziția României față de media UE și față de celelalte țări incluse în studiu.

România a participat la studiu împreună cu Bulgaria, Republica Cehă, Germania, Grecia, Spania, Croația, Cipru, Letonia, Ungaria, Malta, Olanda, Austria, Polonia, Portugalia, Slovacia, Finlanda și Suedia (state UE), plus Albania, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia (state candidate). România este prezentă în toate cele șase dimensiuni analizate.

Raportul publicat de Mercury Research, companie românească specializată în studii de piață, propune o analiză aprofundată a impactului inteligenței artificiale asupra angajaților din România, realizată în baza datelor colectate de Comisia Europeană în lunile februarie și martie 2026 (European Business Cycle Indicators, Technical Paper 087, April 2026). Studiul, primul de acest fel publicat în România cu profil comparativ complet față de toate cele 18 state membre participante, relevă o concluzie surprinzătoare: cu tot decalajul de adoptare față de media europeană, angajații români care utilizează AI sunt cei mai productivi din UE în termeni de timp economisit.

2. Adoptarea AI – unde se situează România?

2.1. Adoptarea generală la nivel european

La nivelul UE, ușor peste jumătate din cetățeni (54,4%) declară că utilizează tehnologii AI fie la muncă, fie în scop personal. Aproximativ 24,3% folosesc AI în context profesional, iar 43,8% în scopuri personale. România se situează printre țările cu cel mai redus grad de adoptare a AI, atât în plan profesional (18,0%), cât și în plan personal (31,6%), iar ponderea celor care nu utilizează deloc AI este de 61,7% - cu 16 puncte procentuale peste media UE (45,6%).

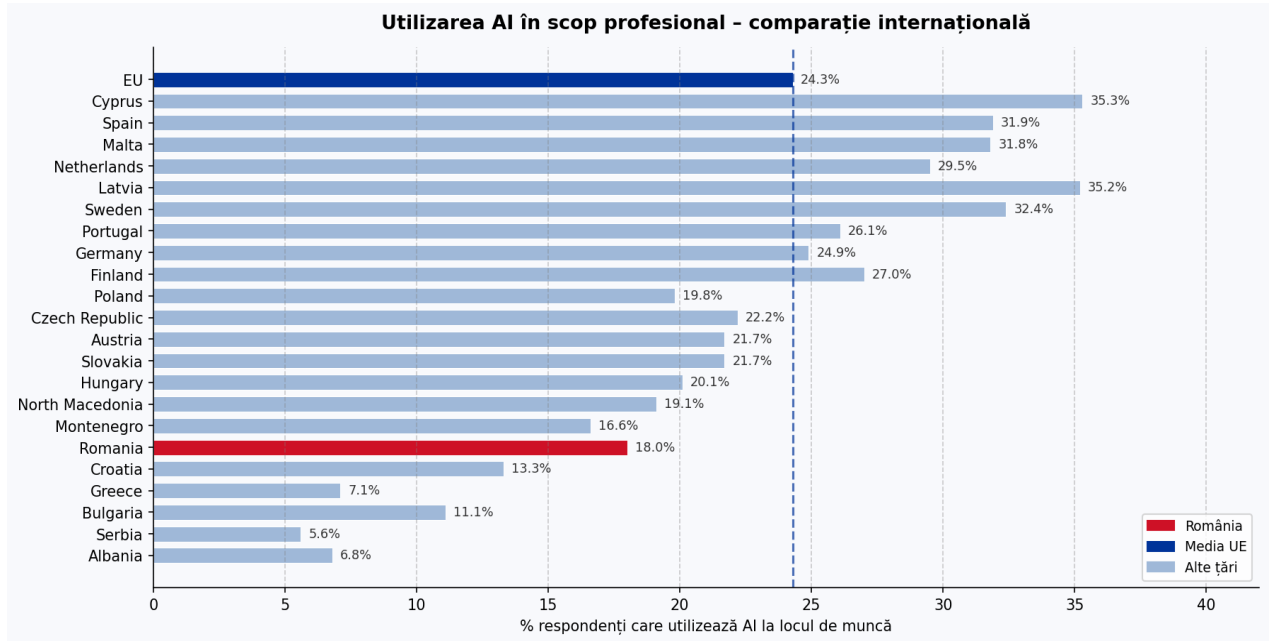

Figura 1. Utilizarea AI în scop profesional – comparație internațională (% din totalul respondenților). Sursa: Comisia Europeană, 2026

Din graficul de mai sus reiese că România se plasează pe locul 7 din coadă, cu 18,0% utilizatori AI la muncă, aproape de Muntenegru (16,6%), Croația (13,3%) și Bulgaria (11,1%). Față de liderii clasamentului - Cipru (35,3%), Letonia (35,2%) și Spania (31,9%) - decalajul este de aproximativ 17 puncte procentuale. Față de media UE, România se află cu 6,3 puncte procentuale sub medie.

2.2. Profilul demografic al utilizatorilor de AI în România

Analiza datelor demografice dezvăluie o structură de adoptare care urmează pattern-urile europene, dar cu amplitudini mai mari ale diferențelor inter-grup.

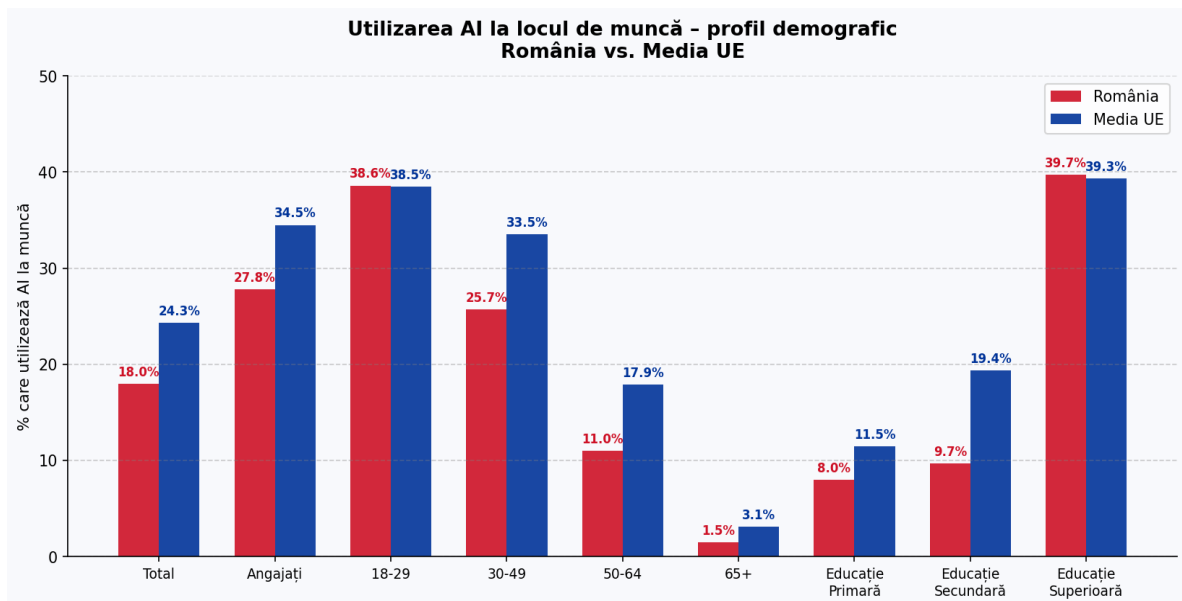

Figura 2. Utilizarea AI la locul de muncă după profil demografic – România vs. Media UE (%). Sursa: Comisia Europeană, 2026

Vârstă

Tinerii (18-29 ani) din România înregistrează un nivel de adoptare AI în scop profesional (38,6%) aproape identic cu media UE (38,5%), ceea ce sugerează că barierele de acces la tehnologie în rândul tinerilor sunt mult reduse față de generațiile mai în vârstă. În schimb, persoanele cu vârste între 30-49 de ani (25,7% față de 33,5% în UE) și cele peste 50 de ani înregistrează decalaje semnificative față de media europeană.

Nivel de educație

Educația superioară (post-secundară/terțiară) reprezintă un factor de echilibrare: persoanele cu studii superioare din România (39,7%) utilizează AI profesional la un nivel practic identic cu omologii europeni (39,3%). Diferențele sunt semnificative în segmentele cu educație primară (8,0% față de 11,5% UE) și secundară (9,7% față de 19,4% UE), unde decalajul față de media europeană este de aproape 10 puncte procentuale.

Gen

România prezintă o diferență de gen minimă în utilizarea AI profesional: bărbații (17,8%) și femeile (18,2%) au rate de utilizare aproape identice, spre deosebire de media UE unde diferența este de aproape 5 puncte procentuale (26,8% bărbați față de 21,9% femei). Aceasta poate reflecta atât structura sectorială a ocupării, cât și nivelul general mai scăzut de adoptare în ambele segmente.

3. Productivitate percepută – ore economisite și eficiența sarcinilor

3.1. Economia de timp: un avantaj surprinzător pentru România

Acesta este probabil cel mai surprinzător rezultat al analizei pentru România. Angajații români care utilizează AI și raportează câștiguri de timp economisesc în medie 15,7 ore pe lună - față de media UE de 7,4 ore/lună. De asemenea, ca total, incluzând și respondenții din afara câmpului muncii, România își menține poziția pe primul loc în UE la acest indicator (19h), urmat de Cipru (13,5 ore), Republica Macedonia de Nord (12,4 ore) și Bulgaria (12,2 ore)

Defalcat pe categorii profesionale, valorile sunt excepțional de ridicate în România, pe toate segmentele: manageri/profesiioniști (15,2 ore), tehnicieni (15,9 ore), funcționari/vânzări (15,8 ore), operatori/elementar (24,3 ore). Chiar și media pe educație primară atinge 34,4 ore - o valoare care necesită interpretare atentă, dat fiind eșantionul limitat.

Categorie	Ore/lună — România	Ore/lună — UE
Total angajați	15,7	7,4
Manageri și profesioniști	15,2	8,6
Tehnicieni	15,9	6,4
Funcționari / vânzări	15,8	6,1
Meseriași / agricultori	11,7	6,5
Operatori / elementar	24,3	8,3
Studenți / activități neplătite	33,6	9,0
18–29 ani	23,8	9,8
30–49 ani	16,8	7,3
50–64 ani	16,2	5,9
Bărbați	19,0	8,8
Femei	19,0	6,5

Interpretarea acestor valori necesită prudență. Raportul Comisiei Europene notează că estimările de timp sunt subiective și auto-raportate, deci susceptibile la supraestimare. România are o rată de utilizare mai scăzută (18%), ceea ce înseamnă că utilizatorii actuali sunt un grup mai selectiv, probabil cei care au obținut cele mai mari beneficii și au perseverat în utilizare. Pe fondul unor sarcini mai repetitive și mai puțin automatizate anterior, câștigurile pot fi percepute semnificative.

De asemenea, media ridicată de ore economisite în România poate fi explicată prin fenomenul de „adopter selectiv” - utilizatorii timpurii ai AI în România provin mai frecvent din ocupații cu grad ridicat de expunere la automatizare (manageri, profesioniști, operatori de mașini) și tind să aplice AI pe sarcini cu impact major de productivitate. Conform articolului de referință, țările cu adoptare ridicată (Finlanda, Olanda, Suedia) raportează randamente descrescătoare, deoarece AI este aplicat progresiv în sarcini cu potențial de automatizare mai redus.

3.2. Finalizarea mai rapidă a sarcinilor

Dintre utilizatorii de AI la muncă din România, 82,3% raportează că finalizează sarcinile mai rapid datorită AI (36,0% mult mai rapid și 46,3% puțin mai rapid). Aceasta se compară cu media UE de 90,7% (38,8% mult mai rapid și 51,9% puțin mai rapid). România are o pondere mai mare a celor care nu percep nicio îmbunătățire în viteza de lucru (17,8% față de 9,3% în UE), ceea ce poate reflecta o adopție mai experimentală sau utilizarea AI în contexte mai puțin adecvate.

Țară / Agregat	Mult mai rapid	Puțin mai rapid	Nicio diferență
România	36.0%	46.3%	17.8%
Media UE	38.8%	51.9%	9.3%
Bulgaria	56.2%	42.1%	1.7%
Grecia	41.1%	58.9%	0.0%
Spania	45.5%	48.3%	6.2%
Germania	38.4%	50.8%	10.7%
Finlanda	23.7%	56.8%	19.5%
Suedia	24.6%	61.2%	14.2%

Tabelul 1. Finalizarea sarcinilor mai rapid cu ajutorul AI – selecție de țări. Sursa: Comisia Europeană, 2026

4. Calitatea muncii și gestionabilitatea sarcinilor

4.1. Impactul AI asupra calității muncii

Utilizatorii de AI din România raportează îmbunătățiri mai modeste ale calității muncii față de media europeană. Doar 24,3% din utilizatorii AI la muncă din România percep o îmbunătățire semnificativă a calității outputului, comparativ cu 33,0% în UE. Mai îngrijorătoare este proporția celor care nu percep nicio îmbunătățire: 28,1% în România față de 14,7% în UE - aproape dublu față de media europeană.

Această situație poate reflecta mai mulți factori: utilizarea AI în sarcini mai puțin susceptibile de îmbunătățire calitativă, o curba de învățare mai abruptă, sau așteptări mai pragmatice privind impactul calitativ al AI. Dimpotrivă, 47,6% percep o ușoară îmbunătățire, procent comparabil cu media UE (52,3%).

4.2. Gestionarea volumului de muncă

Impactul AI asupra gestionării volumului de muncă urmează un pattern similar: 22,7% din utilizatorii AI din România raportează că munca este mult mai ușor de gestionat (față de 31,0% în UE), iar 54,5% percep o ușoară îmbunătățire (față de 45,6% în UE). Proporția celor care nu percep nicio diferență este de 22,8% în România, apropiată de media UE de 23,4%.

Indicator	România	Media UE	Diferență RO-UE
AI la muncă – total (% din toți respondenții)	18.0%	24.3%	-6.3 pp
Finalizare sarcini mult mai rapid (% utilizatori AI)	36.0%	38.8%	-2.8 pp
Calitate îmbunătățită semnificativ (% utilizatori AI)	24.3%	33.0%	-8.7 pp

Volum de muncă mult mai ușor (% utilizatori AI)	22.7%	31.0%	-8.3 pp
Ore economisite / lună (angajați)	15.7h	7.4h	+8.3h
Teamă totală de disponibilizare sau redundanță (% utilizatori AI)	28.2%	40.6%	-12.4 pp

Tabelul 2. Sinteza indicatorilor cheie – România vs. Media UE. Sursa: Comisia Europeană, 2026

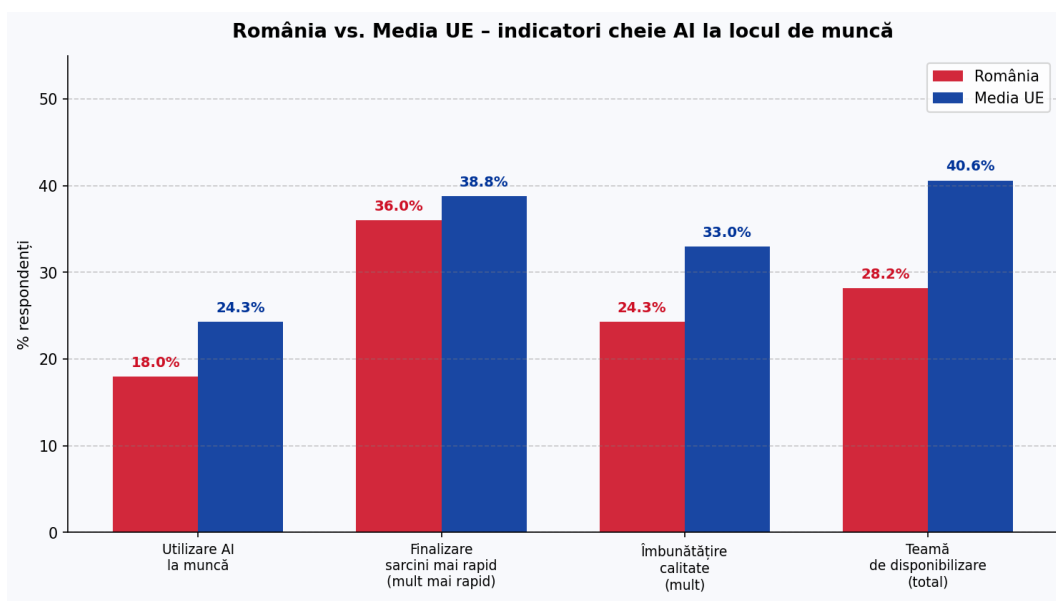

Figura 4. România vs. Media UE – indicatori cheie privind AI la locul de muncă. Sursa: Comisia Europeană, 2026

5. Teama de disponibilizare sau redundanță cauzată de AI

5.1. România - sub media europeană la îngrijorare privind locul de muncă

Unul dintre cele mai relevante aspecte ale studiului este gradul de îngrijorare față de disponibilizarea cauzată de AI. La nivelul UE, 40,6% din angajații care utilizează AI la muncă exprimă o anumită teamă (14% foarte mare, 26,5% moderată). România se situează sub această medie, cu 28,2% exprimând teamă (7,3% foarte mare, 20,9% moderată), și are una dintre cele mai ridicate ponderi de respondenți care nu exprimă nicio teamă: 71,9%.

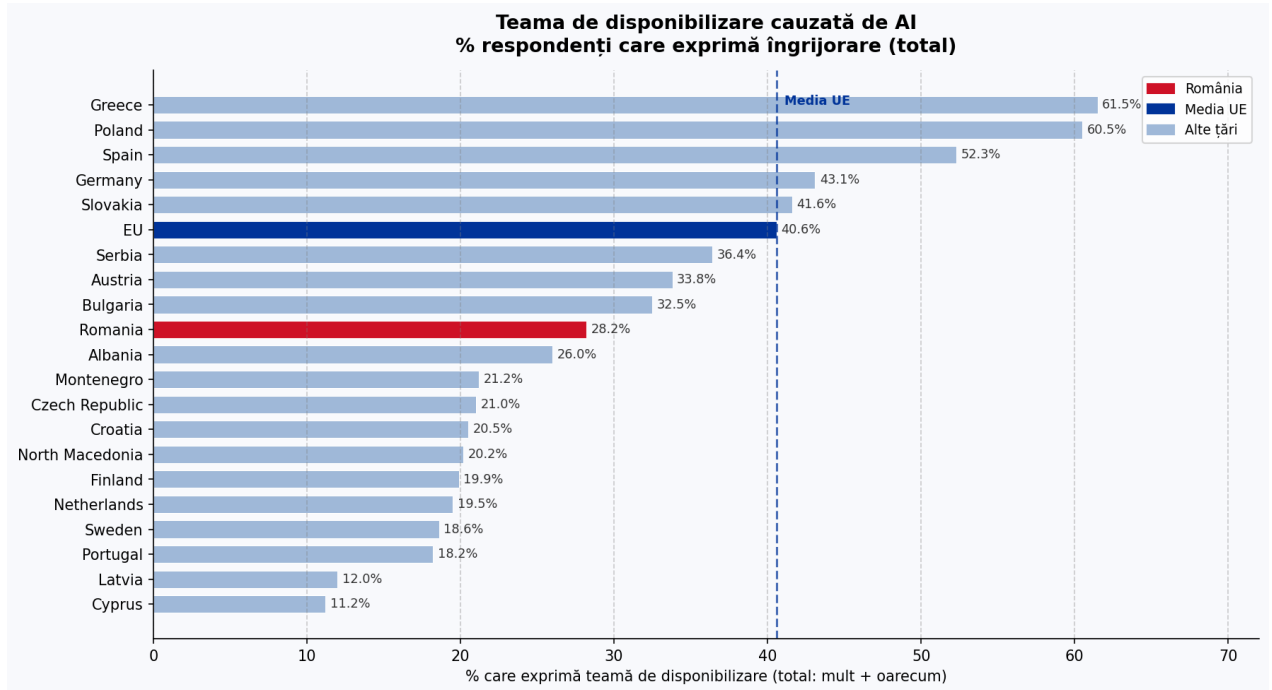

Figura 5. Teama de disponibilizare cauzată de AI – comparație internațională (% utilizatori AI la muncă). Sursa: Comisia Europeană, 2026

Tabloul european este extrem de variat. Grecia (61,5%), Polonia (60,5%) și Spania (52,3%) înregistrează cele mai ridicate niveluri de îngrijorare, în timp ce state precum Cipru (11,2%), Letonia (12,0%) și Croația (20,5%) sunt la polul opus. Paradoxal, unele dintre țările cu adoptare ridicată a AI (Finlanda, Suedia, Olanda) raportează niveluri de teamă scăzute, ceea ce sugerează că familiarizarea cu tehnologia reduce anxietatea.

5.2. Profilul celor mai vulnerabili la teamă

Conform datelor studiului, la nivelul UE teama de disponibilizare este cea mai pronunțată în rândul:

- **Persoanelor cu venituri mici:** 23,2% din primul quartil de venit sunt îngrijorați privind securitatea locului de muncă, față de 9,2% din quartilul superior de venituri
- **Celor cu un nivel de educație scăzută:** 18,0% din cei cu studii primare și secundare exprimă o teamă ridicată față de 8,8% din cei cu studii superioare
- **Tinerilor:** 47,2% din grupa 18-29 ani exprimă teamă (parțială sau totală) față de 22,5% din persoanele peste 65 de ani
- **Operatorilor de mașini și ocupațiilor elementare:** 63,2% exprimă teamă la nivelul UE, față de 39,2% în rândul managerilor și profesioniștilor

Deși teama de disponibilizare este mai redusă în România față de media UE, profilul vulnerabilității este similar. Segmentele cu risc mai ridicat - lucrătorii cu educație redusă, tinerii, ocupațiile de rutină - necesită programe proactive de reconversie profesională și upskilling pentru a preveni polarizarea pieței muncii pe criteriul competențelor digitale.

Tabelul 3. Estimări comparative de productivitate – România vs. Media UE. Notă: valorile pentru România sunt estimate pe baza metodologiei din studiu. Sursa: Calcule bazate pe datele Comisiei Europene, 2026

6. Concluzii și recomandări

6.1 Poziționarea generală a României

Datele din sondajul Comisiei Europene conturează pentru România un tablou aparent paradoxal: adoptare sub medie, beneficii percepute de timp excepțional de mari, beneficii de calitate sub medie și anxietate față de AI redusă.

Această configurație este consistentă cu un profil de adopție timpurie dar selectivă: cei care utilizează AI în România reprezintă un segment mai restrâns și mai motivat, care a identificat cazuri clare de utilizare cu câștiguri tangibile - cel mai adesea în automatizarea sarcinilor repetitive. Rezultatele lor de productivitate ridicată coexistă cu un impact mai modest asupra calității și o atitudine mai relaxată față de riscul de înlocuire.

6.2 Principalele decalaje față de media UE

Dimensiune	Situația României	Tendința față de UE	Observație
Rată utilizare AI - angajați	27,8%	Sub medie (UE: 34,5%)	Decalaj de ~7 pp
Non-utilizare totală	61,7%	Peste medie (UE: 45,6%)	AI 4-lea cel mai ridicat în UE
Câștig de timp raportat	15,7 ore/lună	Cel mai ridicat din UE (UE: 7,4)	Posibil efect de selecție
Sarcini mult mai rapide	36,0%	Sub medie (UE: 38,8%)	Diferență mică
Nicio îmbunătățire de calitate	28,1%	Semnificativ sub medie (UE: 14,7%)	Decalaj major
Teamă de disponibilizare sau redundanță (totală)	28,2%	Printre cele mai scăzute din UE (UE: 40,6%)	Atitudine pozitivă
Utilizare scop profesional AI - tineri 18–29	38,6%	Paritate cu UE (38,5%)	Convergență generațională
Utilizare scop profesional AI - educație terțiară	39,7%	Paritate cu UE (39,3%)	Convergență la nivel înalt

6.3 Implicații

Convergența la nivelul tinerilor și al persoanelor cu educație terțiară sugerează că barierele principale de adoptare nu sunt culturale sau atitudinale, ci legate de structura ocupațională și de accesul la instrumente în sectoarele cu calificare medie și inferioară.

Câștigul de timp excepțional de ridicat - cel mai mare din UE - reprezintă un argument puternic pentru accelerarea adoptării. Dacă valoarea este cel puțin parțial confirmată, România ar putea beneficia disproporționat de extinderea utilizării AI, tocmai pentru că există un stoc mare de sarcini repetitive și puțin automatizate care răspund bine la instrumentele actuale de AI.

Teama redusă față de redundanță sau disponibilizare, corelată cu utilizarea mai scăzută, sugerează că o comunicare transparentă despre riscuri și oportunități este necesară pe măsură ce adoptarea se extinde - pentru a evita o tranziție neinformată.

7. Analiză comparativă detaliată pe țări

Dincolo de raportarea față de media UE, o înțelegere mai nuanțată a poziției României necesită compararea cu țări relevante din mai multe perspective: țări vecine sau cu nivel similar de dezvoltare (grupul regional), state membre mai avansate tehnologic, și țări cu profiluri specifice pe anumite indicatori.

7.1. Grupul regional: România față de vecinii săi de est

România face parte dintr-un grup de țări din Europa Centrală și de Est cu structuri economice și niveluri de dezvoltare relativ similare. Compararea cu Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Polonia, Ungaria și Slovacia oferă un context mai relevant decât media UE pentru a evalua performanța relativă.

România – adaptare AI și ore economisite față de grupuri de referință

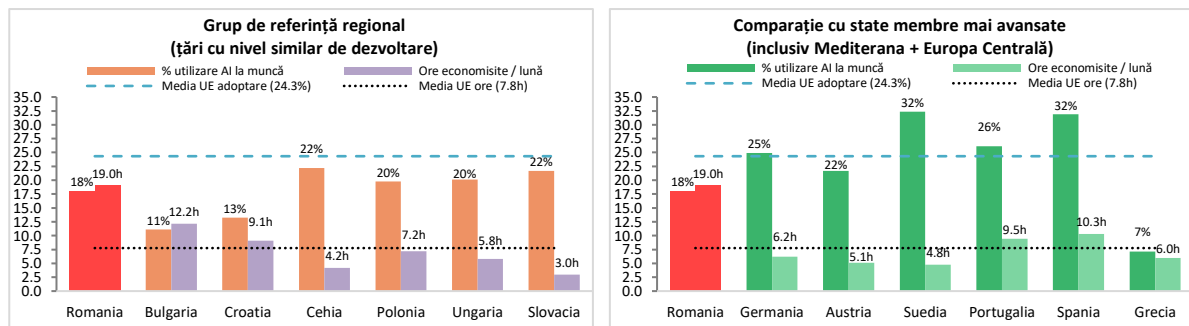

Figura 6. România față de grupul regional (stânga) și față de state membre mai avansate (dreapta) – adoptare AI și ore economisite. Sursa: Comisia Europeană, 2026

Adoptarea AI în context regional

România (18,0%) se situează în mijlocul grupului regional, depășind clar Bulgaria (11,1%), Croația (13,3%) și Grecia (7,1%), dar rămânând sub Republica Cehă (22,2%), Polonia (19,8%), Ungaria (20,1%) și Slovacia (21,7%). Față de Grecia, decalajul este de 10,9 pp în favoarea României. Față de Republica Cehă, România este cu 4,2 pp sub.

Aceasta sugerează că România nu este outlier-ul negativ al regiunii – acel rol revine mai degrabă Greciei și Bulgariei. Totuși, față de colegii de grup est-europeni cu economii mai industrializate (Cehia, Polonia, Slovacia), decalajul de adoptare rămâne real și semnificativ.

Câștigurile de productivitate: avantajul decisiv al României în regiune

România domină clar grupul regional la capitolul ore economisite (19h/lună total), depășind cu mult Bulgaria (12,2h), Croația (9,1h), Polonia (7,2h), Ungaria (5,8h), Republica Cehă (4,2h) și Slovacia (3,0h). Practic, angajații români care utilizează AI economisesc de peste 5 ori mai mult timp față de omologii lor slovaci și de peste 2 ori mai mult față de cei bulgari.

Decalajul mare de productivitate dintre România și restul grupului regional sugerează că utilizatorii de AI din România aplică tehnologia în contexte cu potențial de automatizare mult mai ridicat - probabil sarcini repetitive, de procesare a documentelor sau de redactare în care AI înlocuiește un volum semnificativ de muncă manuală. Slovacia și Cehia, cu o adoptare mai ridicată, par să fi ajuns deja la un stadiu de randamente descrescătoare.

Țară	AI la muncă %	Ore ec./lună	Sarcini mai rapide (total)	Calitate îmbun. (mult) %
România	18.0%	19h	82.3% (36+46)	24.3%
Bulgaria	11.1%	12.2h	98.3% (56+42)	46.2%
Croația	13.3%	9.1h	94.7% (53+42)	43.1%
Polonia	19.8%	7.2h	91.8% (44+48)	33.3%
Cehia	22.2%	4.2h	90.9% (31+60)	24.1%
Ungaria	20.1%	5.8h	93.8% (37+57)	39.2%
Slovacia	21.7%	3.0h	97.3% (35+62)	36.2%
Media UE	24.3%	7.4h	90.7% (39+52)	33.0%

Tabelul 4. Comparație regională – principalii indicatori AI la locul de muncă. Sursa: Comisia Europeană, 2026

7.2. Comparație cu state membre mai avansate: Germania, Spania, Suedia, Portugalia

Compararea cu state membre mai avansate tehnologic și economic oferă o perspectivă asupra traiectoriei posibile de dezvoltare pentru România.

Germania (24,9% adoptare, 6,2h economisite)

Germania, cu o economie puternic industrializată, are o adoptare similară cu media UE (24,9%), dar ore economisite aproape la jumătatea valorii pentru România (6,2h vs. 19h). Față de România, Germania are mai mulți utilizatori AI (cu 6,9 pp), dar aceștia economisesc de 2,5 ori mai puțin timp. Germanii percep totuși îmbunătățiri calitative mai mari (35,0% față de 24,3% în România), ceea ce sugerează o utilizare mai matură și mai orientată spre calitate, mai puțin spre economie brută de timp.

Spania (31,9% adoptare, 10,3h economisite)

Spania prezintă cea mai apropiată corespondență cu profilul productivității ridicate specific României: adoptare ridicată (31,9%) combinată cu ore semnificative economisite (10,3h/lună). Spania este deci un model posibil de „maturitate AI” pentru România: adoptare mai largă, dar și câștiguri de productivitate menținute. Spania înregistrează și proporții ridicate de îmbunătățire calitativă (40,7%) și gestionare (39,9%), ceea ce indică o utilizare mai echilibrată a AI. Dezavantajul: teama de disponibilizare este mai ridicată (52,3% față de 28,2% în România).

Suedia (32,4% adoptare, 4,8h economisite)

Suedia ilustrează cel mai clar fenomenul de randamente descrescătoare: adoptare foarte ridicată (32,4%), dar doar 4,8h economisite/lună și numai 24,6% raportând finalizarea sarcinilor „mult mai rapid”. Suedia are deja o piață AI la muncă matură, unde tehnologia a penetrat inclusiv în domenii cu potențial de automatizare scăzut. Temea de disponibilizare este redusă (18,5%), ceea ce reflectă o familiarizare îndelungată cu schimbările tehnologice.

Portugalia (26,1% adoptare, 9,5h economisite)

Portugalia este țara din Europa de Vest cu profilul cel mai apropiat de România: adoptare moderat-ridică (26,1%) combinată cu ore semnificative economisite (9,5h). Față de România, Portugalia înregistrează o pondere mai mare de îmbunătățire calitativă (25,7% față de 24,3%) și o teamă de disponibilizare mai redusă (18,2% față de 28,2%). Portugalia poate fi privită ca un reper realist pe termen mediu pentru traiectoria de adoptare AI a României.

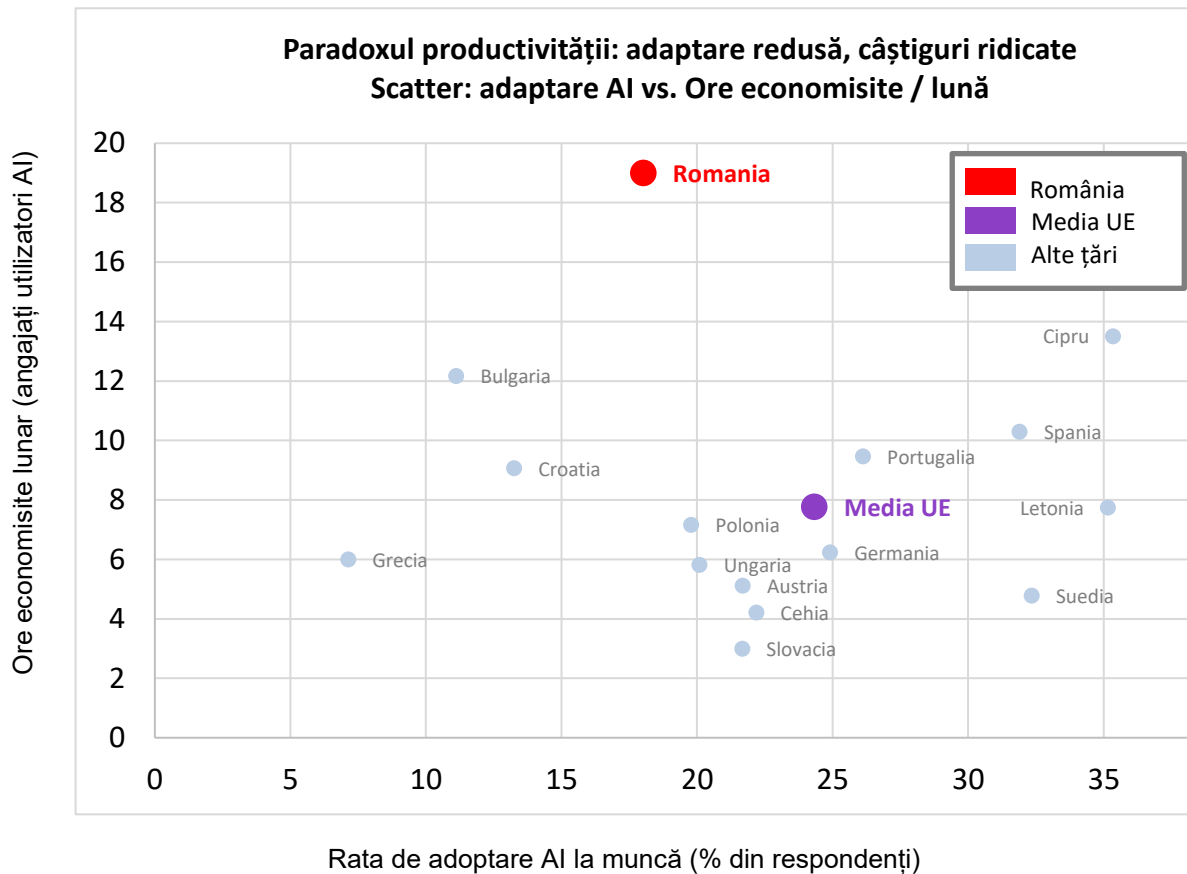

Figura 7. Paradoxul productivității: adoptare AI (%) vs. ore economisite lunar – fiecare punct reprezintă o țară. România este outlier pozitiv față de tendința generală descendentă. Sursa: Comisia Europeană, 2026

Graficul de dispersie evidențiază clar poziția atipică a României: plasată în zona de adoptare redusă (stânga), dar cu valori de productivitate percepută mai mari decât orice altă țară cu adoptare similară sau mai ridicată. Tendința generală este negativă (adoptare mai mare → ore economisite mai puține), confirmând ipoteza randamentelor descrescătoare – iar România este un outlier pozitiv față de această tendință.

7.3. Profilul ocupațional: unde se pierde cel mai mult teren față de UE?

Analiza pe categorii ocupaționale relevă că decalajul de adoptare față de media UE nu este uniform distribuit. Unele categorii profesionale din România sunt aproape la egalitate cu UE, în timp ce altele înregistrează diferențe structurale importante.

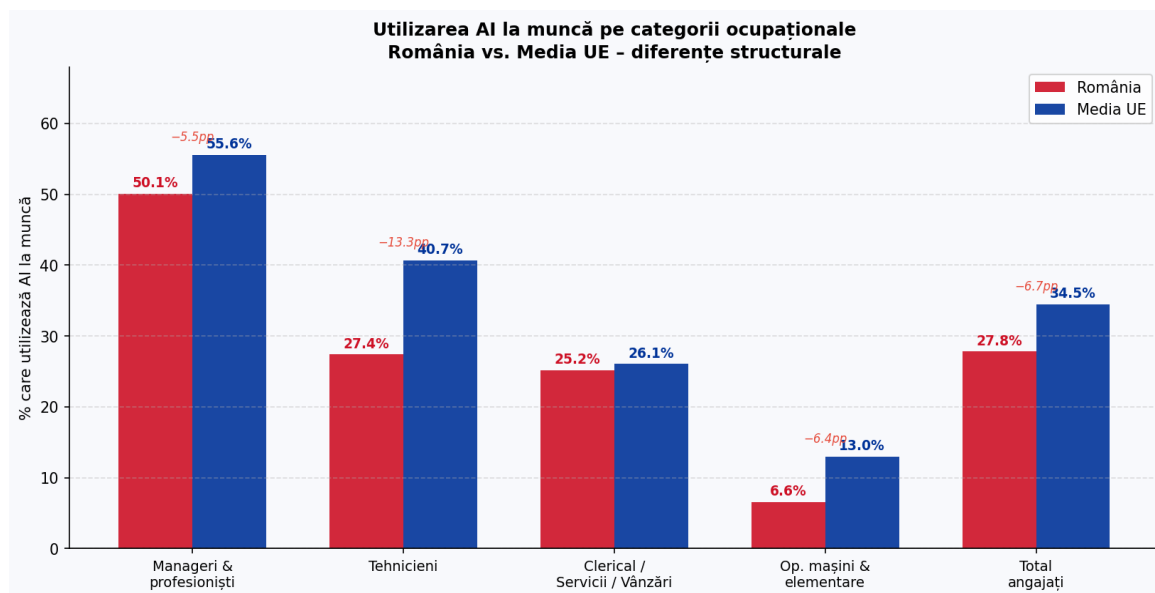

Figura 8. Utilizarea AI la muncă pe categorii ocupaționale – România vs. Media UE, cu decalajele în puncte procentuale. Sursa: Comisia Europeană, 2026

Manageri și profesioniști: decalaj mic (-5,5 pp). România (50,1%) este relativ aproape de media UE (55,6%). Această categorie este deja un adoptant timpuriu de AI, iar diferența față de UE este în mare parte explicabilă prin structura sectorială a economiei (ponderea mai mică a sectoarelor tech-intensive în România).

Tehnicienii și asociați: decalaj major (-13,3 pp). România (27,4%) față de UE (40,7%). Aceasta este probabil cea mai importantă zonă de deficit structural: tehnicienii sunt exact categoria care ar beneficia cel mai mult de instrumente AI specializate, iar decalajul mare sugerează o penetrare insuficientă a acestor instrumente în sectoarele tehnice românești.

Clerical / Servicii / Vânzări: aproape la paritate (-0,9 pp). România (25,2%) față de UE (26,1%) - practic identice. Aceasta poate reflecta utilizarea extinsă a AI pentru sarcini de rutină (redactare emailuri, rezumate, răspunsuri la clienți) în sectoarele de servicii, unde barierele de acces la instrument sunt mai mici.

Operatori de mașini și ocupații elementare: decalaj mare (-6,4 pp). România (6,6%) față de UE (13,0%). Această categorie este și cea mai expusă riscului de disponibilizare prin automatizare, iar adoptarea extrem de redusă în rândul acestor angajați din România poate reflecta o lipsă de instrumente accesibile sau percepția că AI nu este relevant pentru munca lor.

7.4. Calitate, manageabilitate și teamă - profilul comparativ multi-țară

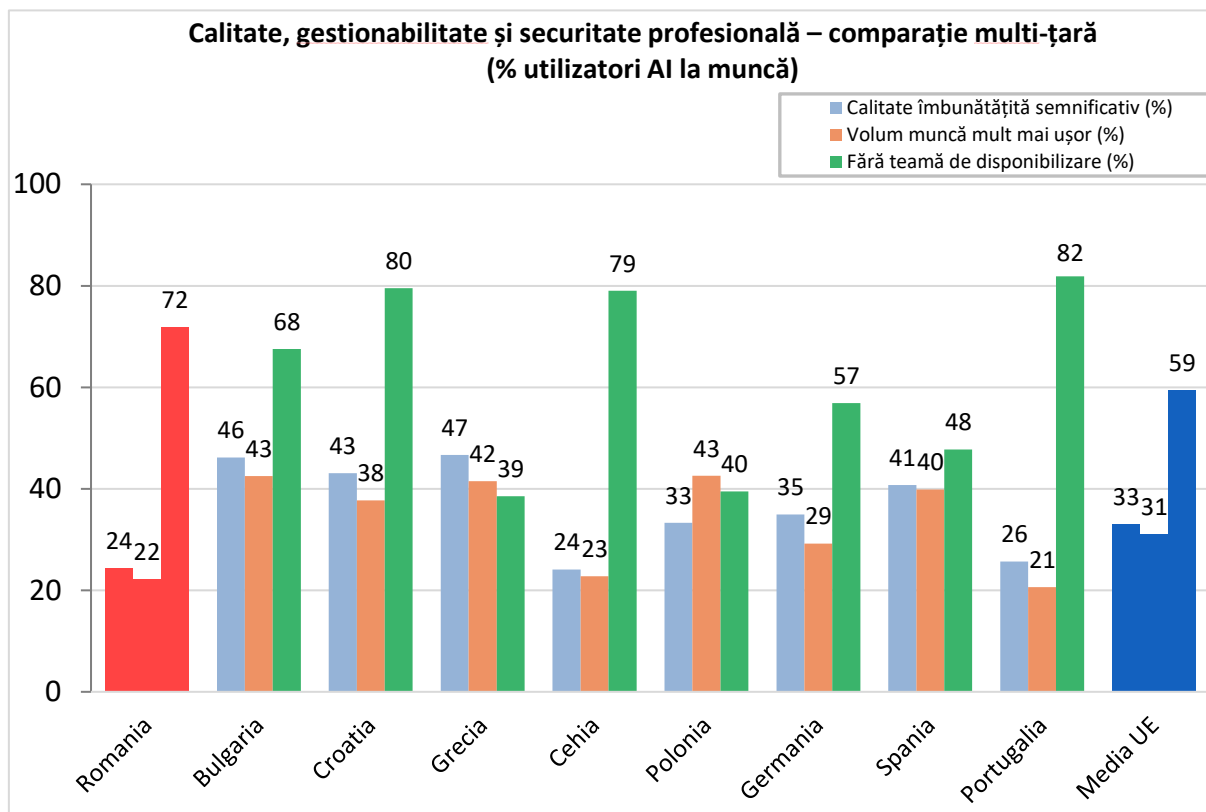

Figura 9. Calitate percepută, gestionabilitate și absența temerii – comparație multi-țară (% utilizatori AI la muncă).
Sursa: Comisia Europeană, 2026

Calitate percepută: unde se situează România?

La capitolul îmbunătățire semnificativă a calității, România (24,3%) este grupată împreună cu Republica Cehă (24,1%) și Portugalia (25,7%) – toate trei sub media UE de 33,0%. Aceasta indică că în țările unde adoptarea AI este mai recentă sau mai orientată spre eficiență de timp, impactul calitativ perceput este mai modest. Prin contrast, Bulgaria (46,2%), Grecia (46,7%) și Croația (43,1%) raportează îmbunătățiri calitative semnificative – paradoxal, tocmai țările cu adoptare mai redusă par să perceapă beneficii calitative mai mari, posibil pentru că utilizatorii timpurii aplică AI în domenii cu impact maxim.

Teama de disponibilizare: România față de Grecia și Polonia

România (28,2% total teamă) se plasează semnificativ sub media UE (40,6%) și mult sub Grecia (61,5%) și Polonia (60,5%). Grecia prezintă cel mai înalt nivel de anxietate față de disponibilizarea prin AI, combinat cu cea mai redusă adoptare profesională (7,1%). Aceasta sugerează o relație inversă: cu cât adoptarea AI este mai redusă, cu atât teama este mai mare - posibil din cauza lipsei de experiență directă cu tehnologia. România, cu o adoptare mai mare decât Grecia, dar sub media UE, pare să se afle într-un stadiu de tranziție: suficient de expusă la AI pentru a reduce anxietatea, dar nu suficient de familiarizată pentru a elimina complet îngrijorările.

Țară	Adoptare AI %	Total teamă %	Calitate mult %	Volum mult mai ușor %
Grecia	7.1%	61.5%	46.7%	41.5%
Bulgaria	11.1%	32.5%	46.2%	42.5%
Croația	13.3%	20.5%	43.1%	37.7%
România	18.0%	28.2%	24.3%	22.2%
Polonia	19.8%	60.5%	33.3%	42.6%
Ungaria	20.1%	N/D	39.2%	42.0%
Germania	24.9%	43.1%	35.0%	29.2%
Media UE	24.3%	40.6%	33.0%	31.0%
Spania	31.9%	52.3%	40.7%	39.9%
Suedia	32.4%	18.5%	18.3%	12.0%
Cipru	35.3%	11.2%	39.4%	36.2%

Tabelul 5. Comparație multi-țară: adoptare, teamă și impact perceput (N/D = date nedisponibile; % din utilizatori AI la muncă). Sursa: Comisia Europeană, 2026

7.5. Sinteza comparativă: profilul României și implicații practice

România ocupă o nișă distinctă în peisajul AI european - nu este nici lider de adoptare (ca Letonia, Cipru, Spania), și nu se află nici în coada clasamentului (ca Grecia, Bulgaria, Serbia). Elementul cu adevărat distinctiv este raportul productivitate/adoptare: cel mai ridicat din Europa. Aceasta plasează România într-o poziție de oportunitate - cu o investiție relativ mică în extinderea adoptării, se pot obține câștiguri de productivitate la nivel agregat disproporționat de mari față de orice altă țară europeană aflată în stadii similare de adoptare.

Față de grupul regional (CEE): România este în avantaj la productivitate AI (ore economisite) față de toți colegii regionali, dar în dezavantaj la adoptare față de Cehia, Polonia, Ungaria și Slovacia. Diferența față de Bulgaria și Croația este mai puțin îngrijorătoare.

Față de state membre dezvoltate (Germania, Austria, Suedia): Adoptarea este mai mică, dar câștigurile de timp sunt mai mari. Aceasta confirmă că România se află în faza timpurie a curbei de adoptare AI, unde utilizatorii sunt concentrați pe sarcini cu potențial maxim de automatizare.

Față de Spania și Portugalia: România poate utiliza aceste țări ca model de referință – ambele combină adoptare solidă cu câștiguri de productivitate semnificative, fără fenomenul de randamente descrescătoare observat în Scandinavia sau Olanda.

Deficitul structural major: categoria tehnicienilor. Decalajul de 13,3 pp față de media UE la utilizarea AI de către tehnicieni și profesioniști asociați reprezintă cel mai important obiectiv de intervenție. Această categorie, cu competențe suficiente pentru a utiliza eficient AI specializat, dar cu adoptare actuală scăzută, are cel mai mare potențial de productivitate latentă.

8. Note metodologice

Datele prezentate în acest raport provin din modulul special integrat în sondajele lunare Consumer Surveys ale Comisiei Europene pentru lunile februarie și martie 2026. Sondajele sunt armonizate și realizate în toate cele 27 de state membre UE și în cinci state candidate, cu publicarea rezultatelor complete și a fondului metodologic pe portalul Comisiei Europene (Business and Consumer Surveys).

Modulul referitor la AI a fost colectat în 18 state membre UE și 4 state candidate. Agregatul UE prezentat în studiu este calculat ca medie ponderată cu populația ocupată (Eurostat: lfsi_emp_a.EMP_LFS) pentru cele 18 țări participante, reprezentând aproximativ 69% din totalul populației UE.

Totalul de respondenți EU a fost de aproximativ 21.207, cu 4.226 respondenți suplimentari din țările candidate. Instrucțiunile de chestionar includeau exemple explicite de instrumente AI (ChatGPT, DALL·E, Midjourney, Adobe Firefly, GitHub Copilot), adaptate de institutele naționale de sondare la contextul local.

Graficele din prezentul raport au fost construite de Mercury Research pe baza fișierelor de date brute furnizate de Comisia Europeană care stau la baza tabelelor și graficelor din sursa originală.